

IDEJNO DELOVANJE I MARKSISTIČKO OBRAZOVANJE U ARMIJI

Sve analize, a njih je u poslednje vreme bilo više,¹ ukazuju na to da su idejno delovanje, marksističko obrazovanje i, uopšte, politički rad u Armiji — kao bitne pretpostavke daljeg jačanja moralno-političkog jedinstva i borbene spremnosti JNA kao dela oružanih snaga i angažovanja njenih pripadnika u sprovođenju politike SKJ u izgradnji oružanih snaga SFRJ — bili u centru pažnje i organizacija SK i komandi; oni su kontinuirano razvijani, organizovano izvođeni i prisno usklađivani sa potrebama stalnog podizanja svesti pripadnika Armije i jačanja njihovog idejnog i akcionog jedinstva i angažovanja u sprovođenju i neprestanom borbenom osposobljavanju oružane sile svih naših naroda i narodnosti, jedinstvene jugoslovenske radničke klase i svih radnih ljudi Jugoslavije. To je i ocena s kojom organizacija Saveza komunista u Armiji izlazi na Deseti kongres SKJ.

Iz takve ocene proističe i trajna obaveza i odgovornost svih komunista iz Armije da i dalje smišljeno i neprekidno rade na izgrađivanju visoke idejno-političke svesti pripadnika JNA i njihovog jedinstva u sprovođenju politike SKJ u izgradnji naše socijalističke samoupravne zajednice i, posebno, u jačanju opštenarodne odbrane i društvene samozaštite kao jedne od najznačajnijih samoupravnih funkcija društva. Razume se, takva ocena obavezuje i organizacije i komande da stvaraju sve povoljnije materijalno-tehničke, kadrovske, organizacijsko-formacijske i druge preko potrebne uslove koji će bitno uticati, odnosno obezbeđivati neprekidno jačanje moralno-

¹ Sem ostalog, na osnovi analiza izvedenih u prošloj i ovoj godini sastavljen je referat »Zadaci komunista u idejnom delovanju i marksističkom obrazovanju u JNA«, koji je Komitet Konferencije organizacije SK u Armiji posle šire diskusije usvojio na svojoj 8. sednici 20. marta ove godine; na osnovi sadržaja tog referata i zaključaka sednice Komiteta u najvećem je, uz korišćenje još nekih aktuelnih materijala na istu temu, i sačinjen ovaj prilog.

-političkog faktora, svesti i na marksističkoj nauci temeljenoj idejnosti u obuci i u ukupnoj izgradnji i modernizaciji JNA. Pretpostavka za takav rad i takve rezultate rada biće i ubuduće nastojanje da se programi idejno-političkog delovanja i marksističkog obrazovanja pripadnika Armije tako koncipiraju da se izučavanjem njihovog sadržaja produbljava saznanje o revolucionarnoj suštini našeg samoupravnog socijalističkog sistema i jača uverenje u snagu tog sistema temeljenog na tekovinama naše revolucije i utvrđenog u Ustavu SFRJ i Platformi za pripremanje stavova i odluka Desetog kongresa SKJ. Izučavanje tih sadržaja treba da doprinese teorijskoj razradi i praktičnoj primeni koncepcije ONO, dubljem shvatanju njene društvene suštine i uloge oružanih snaga i, posebno, JNA u sistemu opštenarodne odbrane.

Jedan od stalnih i najznačajnijih obrazovnih i vaspitnih ciljeva široko postavljenog ideološkog rada u Armiji, u skladu sa vrednostima dosadašnjih rezultata tog rada i sa značajem koji je tome radu dat u Pismu druga Tita i Platformi, biće i dalje da se njime i svime što on pretpostavlja i zahteva, jača i razvija otpornost, politička budnost i još borbeniji stav i odnos pripadnika Armije prema klasnim neprijateljima svih boja i neprijateljskoj propagandi i ostalim oblicima »specijalnog rata« protiv naše samoupravne i višenacionalne socijalističke zajednice i njenih oružanih snaga. Pri tom, izučavanje marksizma mora biti u funkciji stalnog osposobljavanja komunista i svih pripadnika Armije da što lakše razumeju i šire shvataju savremene probleme društvenog i armijskog razvitka, što je preduslov za njihovo maksimalno angažovanje i na radnom mestu, i u sopstvenoj organizaciji SK i u društvenom životu, u idejnoj i političkoj borbi za sprovođenje politike SKJ u izgradnji samoupravnog društva i njegovih oružanih snaga. Najkraće rečeno, dosadašnji rezultati marksističkog obrazovanja u svim armijskim kolektivima omogućuju sve šire, uspješnije i efikasnije osposobljavanje komunista i svih starešina za to da stvaralački primenjuju marksizam u celokupnoj izgradnji naše armije, da na materijalističko-dijalektički način misle i u skladu sa tim deluju. I više od toga: dosadašnji rezultati marksističkog obrazovanja pripadnika Armije i zahtevi koji se pred komuniste u tom pogledu postavljaju obavezuju na takav stvaralački rad koji će obezbeđivati da komunisti shvataju suštinu i raspoznaju ideje, ideologije i teorije koje su, manje ili više, suprotne marksizmu, koje sa buržoaskih i dogmatsko-etatističkih pozicija negiraju socijalističko samoupravljanje, što zahteva i angažovanje komunista protiv nosilaca takve, u suštini rušilačke politike protiv SKJ i samoupravljanja.

Shvatajući tako široko celokupni rad na idejnom delovanju i marksističkom obrazovanju, i temeljeći taj rad na Programu SKJ, Rezoluciji Devetog kongresa SKJ, na odlukama 21. sednice Predsedništva SKJ, sadržaju Akcionog programa delovanja komunista, zadacima naznačenim u Pismu druga Tita i Platformi za Deseti kongres — komunisti iz Armije, kao integralni deo SKJ, razvijali su i razvijaju političku budnost i odlučnost u borbi protiv nacionalističkih, liberalističkih i tehnokratskih pojava, koje imaju za cilj da slabe snagu našeg samoupravnog socijalističkog društva, a time i njenih oružanih snaga. Naročito posle 21. sednice Predsedništva SKJ šire je postavljen rad na izučavanju i shvatanju suštine uzroka i posledica tih pojava, a time i stvaranju jedinstvenih kriterija u procenjivanju opasnosti od njih za jedinstvo i borbenu sposobnost Armije, u razvijanju svesti pripadnika JNA o tome da su sve te pojave, ma u kojoj radnoj i nacionalnoj sredini se javljale, podjednako štetne i opasne, jer su uperene protiv samoupravljanja, jedinstva naših naroda i narodnosti, a time i protiv jedinstva i borbene sposobnosti i spremnosti naših oružanih snaga.

Na podizanju na viši stepen celokupnog rada na idejnom delovanju i marksističkom obrazovanju u Armiji jedinstveno su angažovane organizacije SK i komande. U godini u oči Kongresa težište tog rada bilo je usmereno na realizaciju obaveza iz Pisma druga Tita da »marksističkom usmerenošću i aktuelnom sadržinom ideološki rad treba da bitno doprinosi osposobljavanju članstva SK za uspješniju, sasvim konkretnu, idejno-političku borbu protiv ideologija buržoaske orijentacije, nacionalizma, tehnokratskog i etatističkog birokratizma, lažnog ljevičarstva i svih vidova socijalne i političke demagogije«.

U prošloj i ovoj godini organizovane su široke rasprave o marksističkom obrazovanju i preduzete konkretne mere na njegovom unapređivanju, i to u organizacijama SK i komandama, što predstavlja značajan prilog realizaciji onog dela zadataka iz Platforme za pripremu stavova i odluka Desetog kongresa SKJ koji se odnose na oblast idejno-političkog obrazovanja, gde se kaže da je neophodno da se »do Desetog kongresa SKJ problemi idejno-političkog obrazovanja i izgrađenosti komunista razmatraju u svim partijskim organizacijama i rukovodstvima Saveza komunista i da to rezultira što razrađenijim, celovitijim i optimalnijim programima i njihovim ostvarenjima.«

U tim raspravama i analizama zaključaka izvedenih iz njih, naročito kad je reč o rezultatima marksističkog obrazovanja i idejnog delovanja u Armiji u vezi sa sprovođenjem Pisma, novog ustava

i Platforme za pripremu stavova i odluka Desetog kongresa, ukazano je i na potrebu još jedinstvenijeg angažovanja komunista i svih pripadnika Armije u idejnoj borbi za ostvarivanje politike SKJ u izgradnji oružanih snaga SFRJ. Težište je, razume se, na onim pitanjima ideološkog rada koja najneposrednije doprinose moralno-političkom i borbenom osposobljavanju JNA i utiču na ostvarivanje još većih rezultata u podizanju političke svesti njenih pripadnika i u izgradnji njenog idejnog i političkog jedinstva, polazeći od činjenice da je marksističko obrazovanje i idejno delovanje utemeljeno u celokupan sistem moralno-političke izgradnje i borbenog osposobljavanja Armije.

Odlučujuća uloga svesti i borbenog morala u ratu u našoj praksi uvek je opredeljivala i danas opredeljuje značaj i mesto idejnog i političkog rada u našim oružanim snagama. U koncipiranju svakog novog i u osavremenjivanju ranijih programa tog rada, polazilo se od toga da karakter Armije i njena uloga u odbrani naše samoupravne socijalističke zajednice zahtevaju visoku klasnu svest pripadnika Armije, visok stepen idejnosti, moralno-političku čvrstinu, spremnost i svesno angažovanje svakog pojedinca i jedinice u izvršavanju zadataka odbrane zemlje. Taj rad je neprekidno usmeravan na to da se naša armija razvija u duhu revolucionarnih tradicija, da bude oružana snaga revolucije, da služi interesima radničke klase i njene političke avangarde i da se neprekidno razvija kao armija svih naših naroda i narodnosti, radničke klase i svih radnih ljudi i građana SFRJ.

Kontinuiran rad na idejno-političkom delovanju i marksističkom obrazovanju, usmerenost tog rada na najvažnija pitanja našeg društvenog i armijskog razvoja i stalna briga i odgovornost organizacija SK i komandi za tu oblast života Armije, doprinosili su i doprinose tome da pripadnici JNA u svim fazama razvoja naše revolucije i u svim složenim društveno-političkim situacijama, ispoljavaju visok stepen idejno-političkog jedinstva, svesti i angažovanosti na osnovnom kursu našeg socijalističkog samoupravnog razvoja, u jačanju bratstva i jedinstva i ravnopravnosti naših naroda i narodnosti i odlučujuće uloge radničke klase u našem društvu. Oni su nepokolebljivi i dosledni u sprovođenju politike SKJ i stavova i odluka druga Tita koji je pripadnicima JNA odao i u tom pogledu vidno priznanje kada je rekao da su oni »aktivno učestvovali u progresivnim procesima u društvu, doprinijeli njegovoj stabilizaciji, unutrašnjoj i spoljnoj bezbjednosti«.

Aktivnost organizacije SK i komandi na izgrađivanju političke svesti i učvršćivanju jedinstva pripadnika Armije povezana je sa

praktičnom akcijom na sprovođenju politike SKJ. Sadržaji marksističkog obrazovanja, usmereni su na razjašnjavanje revolucionarne perspektive našeg socijalističkog razvoja i produbljivanje saznanja o revolucionarnoj i klasnoj suštini samoupravljanja, o koncepciji opštenarodne odbrane, našoj nesvrstanoj i miroljubivoj spoljnoj politici i o vojno-političkom položaju Jugoslavije. Time se, pored ostalog, može tumačiti i činjenica da je Armija ostala otporna i jedinstvena u borbi protiv svih antimarksističkih ideologija i političkog ponašanja koji se suprotstavljaju politici SKJ, da razne frakcionaške i oportunističke grupe, i pored smišljenih pokušaja, nisu uspele da nađu oslonac među pripadnicima Armije.

Takav uspeh je, očevidno, bilo moguće postići zbog toga što je celokupan rad na marksističkom obrazovanju komunista i svih pripadnika Armije bio i jeste u funkciji podizanje njihove idejne i političke svesti, njihovog pripremanja i osposobljavanja za neposrednu idejno-političku aktivnost, za konkretnu borbu ne samo protiv ideologija buržoaske orijentacije, protiv nacionalizma, tehno-birokratizma, lažnog levičarstva i radikalizma, socijalne i političke demagogije i sl., već i za borbu protiv svih onih negativnih pojava i shvatanja koja se mogu javljati i u armijskoj sredini kao delu društvene sredine i koja mogu da loše utiču na radni i moralni lik komunista, i šire od toga — na moralno-političko jedinstvo vojnih kolektiva kao socijalnih sredina. U stvari, celokupna naša, ali i ne samo naša, praksa ukazuje i potvrđuje da se bez idejnog i političkog osposobljavanja i stalnog usavršavanja pripadnika Armije vojno delo i vojna praksa ne mogu uspešno razvijati i osvetljavati, da se ne mogu pravilno shvatati fenomeni oružane borbe i sve ono što se dešava u toj oblasti. Kada je reč o starešinama, onda sam poziv starešine naše armije podrazumeva jasnu i čvrstu idejno-političku opredeljenost za liniju i politiku SKJ i aktivno političko angažovanje u skladu sa tom politikom i u armijskoj i u društvenoj praksi, pri čemu, u svemu tome, idejni i politički rad imaju posebno mesto i izuzetan značaj.

Takav značaj marksističkog obrazovanja i političkog rada u celini ukazuje na mogućnost i potrebu da on sve više doprinosi izgrađivanju jedinstvenih shvatanja o svim važnim pitanjima našeg društvenog razvitka, naše koncepcije ONO, izgradnje Armije i drugim pitanjima, naročito onim sa kojima se pripadnici JNA svaki dan susreću, kao što je izgradnja i obezbeđenje efikasnog funkcionisanja vojne organizacije i komandovanja, discipline i odgovornosti i dovođenje svakog vojnika i starešine u poziciju aktivnog činioca u celokupnom životu vojnih kolektiva.

Taj rad u današnjem političkom trenutku, u skladu sa novim potrebama i zahtevima SKJ, mora sve efikasnije da priprema, osposobljava i podstiče ljude na akcije, da razvija borbenu odnos i osetljivost svakog člana SK na sve devijacije i sva zastranjivanja od linije i politike SKJ. Celokupni ideološko-politički rad mora efikasnije i snažnije da utiče na razvijanje širih gledanja, pravilnih shvatanja vlastitih obaveza i zadataka, na izgrađivanje socijalističkih međuljudskih odnosa, na poštovanje i uvažavanje ličnosti svakog pripadnika JNA, njegovog mišljenja i rada, na razvijanje i negovanje moralnog i radnog lika komunista i svih onih vrednosti čoveka koje doprinose čistoti lika komunista, čistoti lika vojnika i starešine naše armije.

Idejna borba i politički rad i uticaj u svakoj sredini, u svakoj jedinici biće utoliko uspešniji, ukoliko više doprinose u stvaranju takve klime i shvatanja u kojima se na pravi način i dosledno vrednuju svačiji rad i stvaralački doprinos, moralno-politički kvaliteti, sposobnost i stručnost svakog čoveka, ukoliko više doprinose stvaranju uslova u kojima ti kvaliteti i vrednosti ljudi mogu da se optimalno ispolje, u kojima pripadnik Armije može da doprinese i utiče na uspešnije rešavanje raznih pojava i problema, na izvršavanje zadataka, na jačanje svesne discipline i vojničke organizovanosti, na unapređivanje reda, organizacije rada, unapređivanje obuke i vaspitanja.

Takvo stanje i opšti odnosi ne samo što olakšavaju borbu za brzo, efikasno i uspešno rešavanje raznih problema koji se javljaju u procesu rada na podizanju borbene gotovosti svake jedinice i Armije kao celine i na realizaciji koncepcije opštenarodne odbrane, već u velikoj meri olakšavaju i borbu na idejno-političkom polju protiv svih onih koji pokušavaju da naruše ili bar umanje vrednosti naše revolucije, tekovina izvojevanih u borbi za razvijanje socijalističkih samoupravnih odnosa u nas, da oslabe moralno-političko jedinstvo naše armije.

S druge strane, takvo stanje u vojnim kolektivima i Armiji sužava prostor nacionalističkim, liberalističkim, tehno-birokratskim i drugim pojavama i olakšava šire sagledavanje njihovih pravih dimenzija, suštinskih korena i manifestacija, njihove uzajamne povezanosti, pospešuje odlučnu borbu, i to na najširem frontu, protiv svih »izama« i svih onih shvatanja čijim proturanjem se nastoji da se umanje opasnosti od tih pojava, da se ublaži osetljivost pripadnika Armije na sporosti u sprovođenju usvojenih stavova i odluka, naročito kada su u pitanju socijalna, politička i ekonomska stabilnost društva, socijalne razlike, materijalni položaj radnika sa niskim pri-

manjima, zapošljavanje u inostranstvu, negativne posledice inflator-
skih tendencija, pojave idejnog kolebanja i oportunističke u borbi pro-
tiv birokratsko-tehnokratskih, nacionalističkih, liberalističkih pojava,
itd. Ta osetljivost je, sem ostalog, potvrda i izraz čvrste povezanosti
Armije sa progresivnim snagama našeg društva i uverenja njenih
pripadnika da odbrambena sposobnost naše zajednice u najvećoj meri
zavisi od jedinstva i ukupne stabilnosti društva, od rezultata u ostva-
rivanju revolucionarnog kursa SKJ izraženog u Pismu druga Tita,
Ustavu SFRJ i Platformi za Deseti kongres.

Ideološki rad u vezi sa izučavanjem novog Ustava SFRJ i Plat-
forme olakšao je pripadnicima Armije da steknu potpunija saznanja
o zakonitostima, protivurečnostima i perspektivama daljeg društve-
nog razvoja, da još više učvrste sopstvena uverenja da dalji razvoj
samoupravljanja i na tim osnovama ostvarivanja uloge radničke kla-
se u proširenoj reprodukciji i u društvenom odlučivanju označava
pravi put za privrednu stabilizaciju, za dalji demokratski razvoj
našeg društva i jačanje njegovih odbrambenih snaga.

Time je, u stvari, jačano i njihovo uverenje da Savez komunista
Jugoslavije ima dovoljno snage i odlučnosti da vodi radničku klasu
i narode i narodnosti Jugoslavije u nove društvene zadatke koji se
postavljaju u sadašnjoj etapi naše revolucije. To je pripadnike Ar-
mije motivisalo na povećanu angažovanost na radnim zadacima, ali
ih je, u isto vreme, činilo osetljivim na sve postupke u društvu i u
Armiji koji nisu doprinosili doslednom i efikasnom realizovanju po-
litike SKJ, političke linije čije prihvatanje, po rečima druga Tita
na sastanku političkog aktiva SR Srbije, znači »paralelnu borbu, sa
jednakim intenzitetom, i protiv birokratskih, dogmatskih, konzerva-
tivnih snaga i rankovićevaca, kao i protiv anarho-liberalizma, klasnog
neprijatelja, nacionalizma i malograđanskih shvatanja. Omalovažava-
nje borbe protiv liberalizma i klasnog neprijatelja u suštini je opor-
tunizam koji navodi vodu na mlin onih snaga koje su za čvrstu ruku,
odnosno koje teže ka birokratizmu, dogmatizmu itd.«

Razume se, to što je do sada učinjeno u organizacijama SK, u
ustanovama i jedinicama Armije na izučavanju Ustava, samo je
dobar početak za još šire i dublje ulaženje u suštinu ustavnih odre-
daba, a naročito onih koje izražavaju kontinuitet diktature proleta-
rijata, zatim stavova o klasnoj suštini delegatskog sistema, o revolu-
cionarnoj sadržini konstituisanja osnovnih organizacija udruženog
rada, samoupravnog integrisanja svih društvenih struktura i njiho-
vih interesa, karakteru i društvenoj funkciji interesnih zajednica,
države i njenih izvršnih organa, karakteru organa federacije i, u
vezi s tim, o odnosima između republika i pokrajina u rešavanju

pitanja od zajedničkog interesa i iz domena zajedničke odgovornosti. Sve se to mora dobro razumeti da bi se ustavna rešenja o oružanim snagama i narodnoj odbrani dosledno sprovodila i što adekvatnije ugradila u normativna rešenja i ukupnost odnosa u oružanim snagama.

Krizna situacija u svetu, nastala kao posledica povećane agresivnosti politike imperijalizma, naročito u vezi sa događajima na Bliskom istoku i sa primenom oružanog nasilja radi sprečavanja procesa ekonomske i društveno-političke emancipacije naroda Vijetnama, Kambodže, Čilea, itd. — zahteva da ideološko delovanje u Armiji bude još više usmereno na jačanje moralno-političke čvrstine i borbene sposobnosti komandi i jedinica. Sva bogata iskustva, stečena na tom području delovanja organizacija SK i komandi u Armiji, potvrđuju da motivisanost ljudi za stručni i politički rad i njihova angažovanost u sprovođenju politike SKJ na konkretnim zadacima borbenog osposobljavanja komandi i jedinica u velikoj meri zavise i od njihove obaveštenosti o političkim i drugim akcijama Saveza komunista i ostalih faktora u društvu i Armiji, što ukazuje na potrebu izgrađivanja šireg, savremenijeg, efikasnijeg sistema informisanja — i komandnim i partijskim putem.

Upravo zbog tako složene vojno-političke situacije u svetu i, naročito, u mediteranskom bazenu, organizacije SK i komande se prvenstveno angažuju na jačanju budnosti i bezbednosti. Kako imperijalizam ispoljava sve veću ofanzivnost i agresivnost, to se svet, i Jugoslavija kao njegov deo, oseća nesigurnim, ugroženim, a s razlogom treba očekivati da će svi raditi na jačanju vojnog faktora — imperijalisti da bi pomoću njega ostvarivali svoje ciljeve, a ostale zemlje da bi im to onemogućile, u čemu naša zemlja, sa svojom opštenarodnom odbranom, ima veoma značajno mesto. Komunisti i svi pripadnici Armije pri tom stalno moraju imati u vidu da živimo u uslovima dubokih svetskih ekonomskih i političkih problema kao grube realnosti, u svetu koji razdiru političke i ekonomske polarizacije, u vreme preteče energetske krize koja je posledica bespoštedne borbe za preraspodelu dohotka. Živimo u svetu u kome vojna sila, za čije je jačanje 1973. dato preko 220 milijardi dolara, postaje najznačajniji argument u političkim nadmetanjima supersila i blokova, kada imperijalističke snage, kako je to nedavno rekao general armije Nikola Ljubičić, verujući da »za njihovu akciju postoji povoljna klima, intenziviraju strategiju i taktiku za pritiske svih vrsta, za izazivanje lokalnih ratova i kriza, što je metod za postizanje i ostvarivanje globalne prevlasti i prestiža, pri čemu je glavni udar usmjeren prema zemljama u razvoju, na razbijanje nesvrstanosti, uz

nastojanje da se postepeno utiče na promjene i slabljenje zemalja socijalističkog svijeta.«

Upravo s tog stanovišta cenjena, svetska vojno-politička situacija je, gledano na duži period, labilna, jer, i pored toga što živimo u vreme »detanta« između velikih sila, postoji latentna i realna opasnost od izbijanja lokalnih ratova i raznih oblika pritisaka i pretnji iz arsenala »specijalnog rata«. U takvoj situaciji nesvrstane zemlje svojom konstruktivnom politikom doprinose miru u svetu, a u najprisnijoj vezi sa tim je sve ono što naša zemlja čini za smanjivanje naoružanja, za prevazilaženje svetskih ekonomskih problema u uslovima kada je stari sistem međusobnih i monopolskih odnosa došao u direktan sukob sa novim sistemom međunarodnih političkih odnosa, o čemu se naše jasno stanovište uvek čulo, a naročito na četvrtom samitu nesvrstanih u Alžiru septembra 1973. i nedavno na specijalnom zasjedanju Ujedinjenih nacija. Upravo zbog takvih odnosa u svetu jačanje bezbednosti i budnosti jedan je od najvažnijih i trajno aktuelnih zadataka i on zahteva neprekidno i jedinstveno angažovanje svih komunista i pripadnika Armije. To, pre svega, proizilazi iz karaktera međunarodne situacije bremenite protivrečnostima i krizama. Imperijalističke snage povećavaju podrivačku, propagandno-psihološku i diverzantsku aktivnost i organizuju različite oblike »specijalnog rata« protiv naše zemlje i ostalih nesvrstanih država. Smanjivanje opasnosti od svetskog termonuklearnog rata navodi agresora na pokušaje da nove pozicije osvaja i obezbeđuje lokalnim ratovima. U tome masovno primenjuje sredstva »specijalnog rata«. Na taj način svet se suočava sa povećanom opasnošću od izbijanja širih sukoba, jer imperijalističke snage, kako je to nedavno rekao drug Tito, »ne biraju sredstva u nastojanju da spriječe borbu naroda za svoja prava na slobodu i nezavisnost«. I to upućuje na potrebu da se sadržaji marksističkog obrazovanja i idejnog delovanja još više usmeravaju na izučavanje društvene suštine imperijalizma u savremenim uslovima.

Razume se da ideološki rad u Armiji mora još više biti u funkciji neprekidnog izgrađivanja svesti pripadnika JNA o tome da stalno jačanje naše samoupravne socijalističke zajednice predstavlja najsigurniju garanciju naše bezbednosti i odbrambene sposobnosti i da, po rečima druga Tita, »bez jedinstvene doktrine i strategije, jedinstvenih oružanih snaga, bez jedinstvenog cjelokupnog sistema odbrane nema uspješne odbrane«.

S gledišta današnjih društvenih i armijskih potreba, idejno usmeren i sadržajno adekvatan je onaj ideološki rad koji doprinosi da se u pripadnika Armije formira i razvija marksistički pogled na

svet, društvo i oružane snage, koji osposobljava komuniste za dija-
lektički način mišljenja o zakonitostima i složenim tokovima dru-
štvenog i armijskog razvoja, koji utiče na stalno razvijanje pravilnih
socijalističkih i humanih međuljudskih odnosa u Armiji, usklađenih
s njenim karakterom, ulogom i zadacima i koji podstiče inicijativu,
svesnu disciplinu i stvaralačku odgovornost svakog komuniste, voj-
nika i starešine u radu na razvijanju moralno-političkog jedinstva,
unapređenju vojnostručne obučenosti i stalnom obezbeđivanju visoke
borbene osposobljenosti oružanih snaga SFRJ — JNA i teritorijalne
odbrane.

Jedinstvo oružanih snaga, koje proizilazi iz karaktera i jedinstva
našeg socijalističkog samoupravnog sistema i jedinstvenih interesa
radničke klase Jugoslavije i jedinstva i ravnopravnosti naroda i na-
rodnosti SFRJ, stalno obavezuje sve odgovorne faktore u društvu
i Armiji da neprekidno iznalaze nove mogućnosti jačanja jedinstva
JNA i teritorijalne odbrane. U vezi s tim i shodno novim potrebama
i mogućnostima, treba obezbediti još jedinstveniju programsku usme-
renost marksističkog obrazovanja i idejnog delovanja u JNA i jedi-
nicama teritorijalne odbrane. Tačnije rečeno, treba razmotriti mo-
gućnost da se, dosledno poštujući specifičnosti i JNA i teritorijalne
odbrane, izrađuju i dorađuju neki osnovni elementi jedinstvenih
programa ideološkog rada, da se usavršavaju oblici razmene isku-
stava i ostvaruje što usklađenija zajednička aktivnost i u toj oblasti
delovanja oružanih snaga. I to bi doprinosilo da se što doslednije i brže
oživotvoruje stav druga Tita o tome da su »Jugoslovenska narodna
armija i teritorijalna odbrana dva oblika organizovanja oružanih
snaga sa jedinstvenim klasnim, političkim i vojnim ciljevima. Obe
komponente naših oružanih snaga imaju istu društveno-političku
suštinu«.

U radu na borbenom osposobljavanju ratnih jedinica stečena su
dragocena iskustva, koja, sem ostalog, ukazuju na obavezu komu-
nista da još temeljitije izučavaju i pitanja koja spadaju u oblast
moralno-političkog stanja i podizanja političke svesti pripadnika tih
jedinica. Naime, da bi te jedinice odmah mogle da uspešno izvršavaju
ratne zadatke, one već u miru moraju biti maksimalno idejno-poli-
tički jedinstvene, vojnostručno vrhunski obučene i borbeno potpuno
osposobljene. U stvari, iskustva stečena u radu na ideološko-poli-
tičkom i vojnostručnom osposobljavanju ratnih jedinica veoma su raz-
novrsna i bogata, ali, kad je u pitanju ideološki rad u tim jedini-
cama, aktivnost organizacija SK mora biti usmerena na stalno podi-
zanje idejno-političke svesti i jačanje idejnog i moralnog jedinstva
njihovih pripadnika. U radu na usavršavanju sadržaja i oblika tog

rada treba sve prisnije sarađivati sa odgovarajućima organima u društveno-političkim zajednicama, ispoljavajući sve veći uticaj na celokupno ideološko obrazovanje rezervnog sastava, na kvalitet i idejnu usmerenost toga rada. Jedan od ciljeva tako postavljenog rada i dalje bi bio da se rezervnom sastavu omogući da stalno prati politički život u Armiji i dostignuća u teorijskom uopštavanju i u praktičnoj primeni koncepcije opštenarodne odbrane u izgradnji oružanih snaga, da se rezervnim starešinama kroz ideološki rad daju odgovori na najaktuelnija pitanja armijskog razvoja i iz koncepcije i doktrine ONO, a posebno kad je reč o oružanoj borbi. Drugim rečima, jedan od trajnih zadataka komunista ostaje da izgrađuju takav sistem i sadržaj političkog rada koji će doprinositi da se postižu maksimalno-mogući rezultati u podizanju visoke idejno-političke svesti svih pripadnika ratnih jedinica i njihova puna angažovanost u sprovođenju kursa SKJ u jačanju odbrambene sposobnosti naše zemlje i izgradnji oružanih snaga.

Revolucionarna aktivnost SKJ u sprovođenju stavova 21. sednice Predsedništva SKJ, podstaknuta zaključcima Druge konferencije SKJ i, naročito, radom na realizaciji Pisma druga Tita, u izučavanju Platforme za Deseti kongres i izgradnji našeg društveno-političkog i ekonomskog sistema na osnovama ustavnih promena — uticala je na to da se sa jasnijih idejno-političkih pozicija vodi borba protiv liberalističkih, tehnobirokratskih, nacionalističkih, frakcionaških i drugih antisocijalističkih snaga u društvu, koje su bezuspešno pokušavale i još pokušavaju da nađu svoj oslonac i među pojedinim pripadnicima Armije. Upravo takav rad je olakšao i omogućio organizacijama SK i komandama da razotkriju društvenu suštinu korena i stvarne opasnosti od tih pojava. Pri tom jača uverenje komunista i svih pripadnika Armije da liberalizam, tehnobirokratizam, nacionalizam, oportunizam, frakcionaštvo i slične negativne pojave znače napad na jedinstvo našeg društva i oružanih snaga SFRJ, što izoštrava političku budnost prema svim pojavama koje se suprotstavljaju politici SKJ i kriterije u borbi protiv antisocijalističkih idejnih koncepcija.

Dosledna i odlučna borba organizacija SK i komandi protiv svih pojavnih oblika nacionalizma doprinela je razvijanju svesti i uverenja pripadnika Armije u to da je nacionalizam u našim uslovima kontrarevolucionarna društvena pojava koja predstavlja najveću opasnost za unutrašnju koheziju Jugoslavije i za njenu sposobnost da se uspešno odupre svim oblicima spoljne agresije. Upravo rezultati takve borbe ukazuju na potrebu da se i u narednom periodu još dublje izučavaju i šire razjašnjava suština nacionalnog pitanja i me-

međunacionalnih odnosa u nas, na potrebu smišljenog rada na stalnom razvijanju bratstva i jedinstva i nacionalne ravnopravnosti naših naroda i narodnosti na osnovama novog Ustava, što je trajna i najsigurnija brana u borbi protiv nacionalizma. Pri tom će u težištu idejne i političke akcije ostati borba protiv svakog nacionalizma, jer treba produbljivati uverenje pripadnika Armije da je svaki nacionalizam, bilo separatistički ili unitaristički, u stvari uperen protiv jedinstva SFRJ i da ugrožava odbrambenu sposobnost našeg društva. Upravo pojačanim idejno-političkim radom osposobljavaće se svi pripadnici Armije da uvek i jasno razgraničavaju procese samoupravnog usklađivanja međunacionalnih odnosa na osnovama afirmisanja novih sadržaja jugoslovenskog federalizma i nove uloge političko-izvršnih i zakonodavnih tela od nacionalističke isključivosti i drugih vidova zamagljivanja nacionalnog fenomena.

Borba pripadnika Armije protiv nacionalizma svih vrsta i u svakoj sredini ima poseban značaj i zbog toga jer je svaka jedinica, komanda i ustanova sastavljena od pripadnika svih naših naroda i narodnosti i izgrađuje se kao deo jedinstvene opštejugoslovenske oružane sile. Ta činjenica i povećava osetljivost Armije prema svim oblicima nacionalističkog ispoljavanja i nameće potrebu da njeni pripadnici budu još dosledniji u razvijanju bratstva i jedinstva i nacionalne ravnopravnosti naših naroda i narodnosti. Zbog toga ostaje kao trajan zadatak komunista da, sem ostalog, dosledno sprovede ustavne odredbe o upotrebi jezika u JNA, da prilikom kadrovske popune vode računa i o ostvarivanju nacionalne ravnopravnosti i sl. i da stalno rade na razvijanju jugoslovenskog socijalističkog patriotizma.

Komunisti iz Armije, kao deo jedinstvenog Saveza komunista Jugoslavije, budno prate da borbu SKJ protiv nacionalizma, liberalizma i tehnokratizma ne iskoriste određene centralističke i unitarističke snage, koje, kako je to nedavno rekao u Kragujevcu Stane Dolanc, »žele da ruše koncept samoupravnog socijalističkog razvoja u Jugoslaviji, da učine korak nazad u tom smislu što nastoje da samoupravni sistem prikažu kao nesposoban da razjašnjava pre svega ekonomska i politička pitanja i odnose u Jugoslaviji, tvrdeći da su potrebni čvrsta ruka, centralistički pristup organizaciji našeg društva i stvari će biti same po sebi rešene ...

Za nas, za jugoslovensku radničku klasu, za jugoslovensko samoupravno socijalističko društvo«, rekao je dalje drug Stane Dolanc, »više nema koraka natrag, ka unitarizmu, centralizmu, ka bilo kakvom obliku neostaljinizma. Za nas to više nije moguće. To naši

ljudi ne bi prihvatili, jer bi to bilo negiranje ne samo samoupravnog sistema, nego i negiranje kvaliteta i sposobnosti, političke svesti naših radnih ljudi i naše radničke klase u celini».

U idejnoj i političkoj borbi protiv pojava liberalizma komunisti u Armiji polaze od stava u Platformi u kome se kaže da su nosioci liberalističkih i malograđansko-anarhističkih koncepcija o ulozi SKJ nastojali da devalviraju ulogu svesnih organizovanih socijalističkih snaga i da »Savez komunista svedu na vaspitnu i opšteusmeravajuću organizaciju, da ga, pod parolom 'nemešanja', potisnu s glavnih koloseka svakodnevne revolucionarne političke borbe i društvenog odlučivanja; da ukinu osnovne organizacije SK u preduzećima, ili parališu njihovu ulogu; da eliminišu demokratski centralizam kao osnovni princip na kome moraju da se zasnivaju unutrašnji život, organizovanje i delovanje SKJ«.

Konferencija organizacije SKJ u JNA je ocenila opasnost od pojava liberalizma u Armiji, pri čemu je rečeno da ideologija liberalizma stoji u direktnoj suprotnosti sa visokim vojničkim redom i odgovornosti, da ona negira princip subordinacije, jednostarešinstva, organizovanost i jedinstveno komandovanje u JNA, a takođe i jedinstvo naših oružanih snaga. Upravo zbog takve opasnosti od liberalizma, gledano sa stanovišta podružljavanja odbrane i jačanja Armije, kao i zbog činjenice da liberalizam u suprotstavljanju politici SKJ uvek nalazi zajedničke stavove sa nacionalizmom, rad na razotkrivanju i idejnom rasvetljavanju suštine liberalizma i borba protiv delovanja pojedinaca sa tih pozicija spadaju u red važnijih idejnopoličkih zadataka komunista i svih pripadnika Armije.

Ostaje kao važan zadatak i još veća aktivnost na dubljem izučavanju društvenih korena, pojava oblika i idejno-političkih posledica tehnobirokratizma. Pri tome se mora uzimati u obzir činjenica da marksistička interpretacija savremenih i fantastičnih dostignuća na području nauke i tehnike stalno doprinosi razvijanju uverenja pripadnika Armije da žive u vreme univerzalnih i brzih promena, da raste njihovo saznanje o značaju vrhunske tehnike u jačanju odbrambene moći društva, da je tehnokratizam danas u porastu ne samo u našem društvu već, kako je to nedavno rekao drug Kardelj u Ljubljani, i »u celom svetu, što takođe utiče na oblikovanje društvene svesti naših ljudi«. U vezi sa takvim tehnološkim procesom povećava se značaj i uloga stručno-tehničkih znanja, bez čega je nemoguća uspešna primena savremene tehnike, o čemu je i Konferencija organizacije SK u Armiji nedvosmisleno rekla da »posedovanje savremene tehnike traži savremen stručni kadar — starešine i vojnike. Ukoliko taj kadar ne zna koristiti savremenu teh-

niku, ako je slabim održavanjem čini nepokretnom i neborbenom, ili ako je ne zna do kraja iskoristiti u borbi — onda tehnika umesto da povećava borbenost akcije, ona je slabi«.

Ubrzana tehnička modernizacija i tehničko osavremenjavanje Armije dovode i do usložavanja podele rada i do povećavanja važnosti specijalizacije unutar pojedinih vidova i rodova oružanih snaga.

Svi ti procesi neretko iz osnova i dosta naglo menjaju sistem vrednosti i zahtevaju povećanu, sve organizovaniju idejno-političku aktivnost organizacije SK i komandi radi dubljeg sagledavanja smisla i stvarnih posledica naučno-tehničke revolucije i primene njenih tekovina u Armiji. Marksističko istraživanje, osvetljavanje i objašnjavanje uticaja savremenih naučno-tehničkih dostignuća na život Armije doprinosiće, pored ostalog, i tome da se bolje sazna i potpunije shvata ljudski smisao savremenih naučno-tehničkih dostignuća.

Komunisti iz Armije moraju stalno imati na umu, kao deo svoje političke odgovornosti, da tehničko osavremenjavanje Armije i povećavanje značaja tehničkih znanja može da vodi i u dva u osnovi divergentna pravca: prvi — da se uporedo sa porastom tehničke opremljenosti i tehničkih znanja sve više afirmišu uloga čoveka, njegovi moralno-politički i radni kvaliteti, što, opet, povećava ulogu i značaj morala i svesnog idejno-političkog opredeljenja, svesne discipline i stvaralačkog odnosa prema radu, i, drugi — da ta ubrzana tehnizacija, ukoliko bi izostao uticaj organizacije SK i komandi, može da vodi dehumanizaciji međuljudskih odnosa, negaciji uloge čoveka i njegove moralno-političke svesti. Ovo drugo je pravac koji čoveka pretvara u puko tehničko sredstvo, tehnički »agregat« velikih sistema, pri čemu stalno postoji opasnost od izrastanja parcijalne svesti koja zapostavlja celinu, jedinstvo faktora rata i ulogu čoveka, što je posledica uskoprofesionalnih parcijalnih merila, što može uticati na unutrašnje odnose i na život Armije. To su dovoljno ozbiljni politički razlozi da organizacija SK brižljivo prati, blagovremeno aktivira i efikasno rešava svaku pojavu tehnokratizma, tim pre što se on ispoljava i kao specifičan oblik birokratskih tendencija, koje su u direktnoj suprotnosti sa radničko-klasnim i revolucionarnim karakterom naše armije i sa njenom ulogom u opštenarodnoj odbrani.

U dosadašnjoj intenzivnoj idejno-političkoj aktivnosti, usmerenoj protiv navedenih i sličnih antimarksističkih idejnih orijentacija i prakse, stečena su značajna iskustva i postignuti značajni rezultati. Sem ostalog, sve uspešnije se identifikuju i razobličavaju nacionalističke, liberalističke, tehnobirokratsko-oportunističke, frakcionaške i slične negativne pojave, otkrivaju se njihova dublja suština, ispre-

pleteni koreni i ozbiljne društvene posledice od njihovog delovanja. Otklanjaju se i pojedinačni primeri jednostranosti u borbi protiv ovih pojava, a organizacije SK sve češće analiziraju i prate aktivnost svojih članova u toj oblasti i, u vezi s tim, preduzimaju mere kojima se obezbeđuje još čvršće idejno-političko jedinstvo u borbi protiv onih pojedinaca koji se u bilo kom vidu i sa bilo kojih pozicija protivite politici SKJ uopšte i, u našim uslovima posebno, u izgradnji naših oružanih snaga i jačanju opštenarodne odbrane. Pri tome se polazi od činjenice da se ne može govoriti da je neko za Program SKJ, za marksizam, za socijalizam, za samoupravljanje, za socijalističku demokratiju itd., ako svojim postupcima u demokratskoj praksi Saveza komunista u stvari jača snagu i akcione mogućnosti protivnika socijalizma i socijalističkog samoupravljanja u našem društvu i ako na taj način potkopava društvenu moć i istorijsku ulogu radničke klase i njene avangarde Saveza komunista, ili ako čak traži saveznike u ideologiji i akciji njenih protivnika. U stvari o tome ko je ko i ko je za šta u našem društvenom životu, Savez komunista može suditi jedino po delu, po praksi, po kvalitetima rada, prema tome kako se u društvenoj praksi odnosi prema određenoj ulozi SK u društvu.

Upravo na takvim stavovima za raspoznavanje čvrsto stoji organizacija komunista iz Armije, zastupajući jasno opredeljenje da podržavati ulogu SK u društvu znači podržavati stub celokupnog našeg socijalističkog i samoupravnog društvenog sistema. Uostalom, sve reakcionarne i antisamoupravne snage i svi »izmi« u nas, zapravo svi njihovi nosioci i zagovornici, ne izjašnjavaju se protiv Programa SKJ, ali deluju podrivački protiv osnovnih tekovina naše samoupravne prakse, o čemu je nedavno govorio opširnije i drug Kardelj na zboru društveno-političkog aktiva Ljubljane, kad je, sem ostalog, podrobno govorio o tome kako je oportunistički liberalizam bio oportunistički liberalan samo u odnosu prema protivnicima Saveza komunista, dok je unutar SKJ, kao njegova frakcija, pokušavao da deluje metodama veoma »čvrste ruke«, kako su se »novolevičari« iskazali kao mešavina staljinistički dogmatskog i ultralevičarskog anarhizma; kako su tehnostrate svoj tehnobirokratski monopol u upravljanju društvenim sredstvima ne samo nudile već i nametale kao alternativu socijalističkom radničkom samoupravljanju u udruženom radu itd.

Za komuniste iz Armije, kao integralni deo SKJ, borba za vodeću ulogu radničke klase u društvu ostaje temeljno područje delovanja, zadatak od čijeg oživotvorenja zavisi sudbina tekovina naše revolucije. Ta borba za njih, u isto vreme, znači borbu SKJ za stalno

produbljivanje i širenje demokratskih prava građana uopšte, shvatajući putem izučavanja marksističke nauke i naše društvene prakse, i angažovano učestvujući u menjanju te prakse, da borba za oslobođenje rada i radničke klase vodi i mora dovesti ka višim oblicima demokratske slobode za sve ljude, odnosno da, kako je to drug Kardelj rekao, »svaki korak dalje u jačanju vodeće uloge radničke klase u našem društvu i u razvoju radničkog samoupravljanja, za pravo već stvara uslove za sve demokratskije oblike našeg društvenog života«. U stvari, komunisti iz Armije su odlučno za jačanje demokratije u socijalizmu, ali još i odlučnije protiv »demokratije« kao oružja protiv socijalizma; oni su za demokratiju koja obezbeđuje izgrađivanje takvog političkog sistema u našem društvu u kojem će nepobitno vladajuću i vodeću ulogu imati interesi radničke klase, tesno povezane sa svim slojevima radnog naroda, što je utemeljeno u novom Ustavu SFRJ.

Izučavanje i primena Platforme za pripremu stavova i odluka Desetog kongresa SKJ i aktivnost na razjašnjavanju i usvajanju idejno-političke i radničko-klasne suštine odredaba Ustava SFRJ i ustava socijalističkih republika i pokrajina već godinu dana čini znatan deo idejno-političkog delovanja komunista i svih pripadnika Armije. Rukovodstva SK i komande su jedinstveni u oceni da je ideološki rad u Armiji na tim pitanjima bio vrlo intenzivan i da su u njemu ispoljeni mnogi kvaliteti koji imaju trajniju vrednost u marksističkom obrazovanju i idejnom delovanju. Taj rad bio je veoma široko postavljen, pa su širok izbor sadržaja i primena raznovrsnih oblika ideološkog rada omogućavali da se razjasne brojna pitanja koja se odnose na duboke revolucionarne promene u našem društveno-ekonomskom i političkom sistem, na karakter i ulogu SKJ u sadašnjoj fazi naše revolucije i na dalji razvoj oružanih snaga SFRJ na osnovama koncepcije ONO.

S druge strane, to je doprinelo da se u ideološko-političku aktivnost na tim pitanjima aktivno uključi širok krug članova SK i ostalih pripadnika Armije i da se na svakom nivou partijskog i vojnog organizovanja temeljitije sagledaju sopstvene obaveze, utvrde konkretni zadaci koji proizilaze iz Ustava i stavova Platforme i ostvari visok stepen angažovanja ljudi u njihovoj realizaciji, polazeći od toga da za ostvarivanje ustavnih principa nije potrebno samo dobra volja već i široko znanje, odnosno da brojni dokumenti pripremljeni za Deseti kongres SKJ i za kongrese Saveza komunista republika, znače dopunu i konkretizaciju Programa Saveza komunista Jugoslavije za sadašnji period njegove društvene uloge.

Jedna od bitnih karakteristika ukupne ideološko-političke aktivnosti na izučavanju ustavne građe i, naročito, Platforme bila je u povezivanju opštih stavova SKJ sa aktivnošću na rešavanju tekućih pitanja u jedinicama i organizacijama SK. Polazeći od stavova naznačenih u Platformi, organizacije SK i komande su ispoljile veću inicijativu u pokretanju pojedinih akcija na daljoj borbenoj izgradnji i učvršćivanju moralno-političkog jedinstva jedinica i ustanova i uticale da se mnoga pitanja brže i bolje rešavaju. Zaoštrena su merila i kriteriji u ocenjivanju pojedinačne i ukupne aktivnosti komunista, organizacija i jedinica. To je uticalo i na povećanje odgovornosti starešina i vojnika u obavljanju dužnosti. Rasprave o stavovima iz Platforme o idejnoj ulozi i idejnoj borbi Saveza komunista doprinele su i tome da se temeljitije sagledaju i kritički ocene određena idejna stanovišta u udžbenicima i u vojnoj publicistici i da se u armijskoj izdavačkoj i publicističkoj delatnosti još doslednije interpretiraju stavovi Saveza komunista izraženi u Platformi i novom Ustavu.

U razradi Platforme i izučavanju ustavnih promena ostvarena je veća koordinacija između organizacija i komandi u planiranju i realizaciji zadataka koji su proizilazili iz javne debate o tim pitanjima, a aktivnost na ovim pitanjima pokazala je da je mogućna puna angažovanost komandi i organizacija na istim idejno-političkim zadacima, bez ikakvog »dupliranja«, »uplitanja« i »preuzimanja« nadležnosti i obaveza.

U toku ustavne debate i aktivnosti na izučavanju i primeni stavova Platforme, pripadnici JNA ispoljili su veliko interesovanje za sva pitanja društvenog i armijskog razvoja. Pored jedinstvenog prihvatanja osnovnih rešenja Ustava i idejno-političkih stavova i opredeljenja u Platformi, starešine i drugi pripadnici Armije dali su i mnoštvo veoma korisnih sugestija i predloga za još bolje ustavno regulisanje pojedinih pitanja i za preciznije definisanje stavova Saveza komunista u odnosu na neka područja društvenog života. To se naročito odnosilo na planiranje privrednog razvoja, jedinstveno tržište, obezbeđenje takvog mehanizma društvenih odnosa koji će osigurati stabilniji razvoj privrede, onemogućiti produbljivanje socijalnih razlika i sprečavati mogućnost reprodukovanja i delovanja antisamoupravnih i antisocijalističkih ideologija i snaga. Bilo je i više mišljenja, predloga i sugestija u pogledu osposobljavanja Saveza komunista i ostalih organizovanih socijalističkih snaga za njihovu uspešniju društveno-političku delatnost.

Komunisti i ostali pripadnici Armije posebno su se zainteresovali za one predloge ustavnih rešenja i delova Platforme koji se odnose

na opštenarodnu odbranu, društvenu bezbednost i jačanje i razvoj JNA i oružanih snaga u celini. Naročito je, s tim u vezi, isticana potreba preciznijeg utvrđivanja obaveza i odgovornosti svih društvenih subjekata na području odbrane, bezbednosti i društvene zaštite, a takođe i neophodnost da se jače naglasi kontinuitet razvoja koncepcije ONO i ostvarivanja jedinstva oružanih snaga SFRJ — JNA i teritorijalne odbrane.

Tako postavljen ideološki rad doprineo je da se proširi saznanje pripadnika Armije o zakonitostima, složenosti, mogućnostima, protivrečnostima i perspektivama našeg daljeg društvenog razvoja i da se još više učvrste njihova uverenja za dalji razvoj samoupravljanja i na tim osnovama ostvarivanje dominantne uloge radničke klase u proširenoj reprodukciji i ukupnom društvenom odlučivanju, znače siguran put za trajnu stabilizaciju, uspešnu odbranu i demokratski razvoj našeg društva.

Čvrsto je uverenje pripadnika JNA da novi Ustav i Platforma izražavaju sposobnost i rešenost radničke klase i svih naroda i narodnosti Jugoslavije da, na čelu sa Savezom komunista, uspešno reše one zadatke društvenog razvoja koji se postavljaju u sadašnjoj etapi razvoja naše revolucije. To uverenje motiviše pripadnike Armije na povećanu angažovanost u svakodnevnom radu i čini ih osetljivim na sve postupke koji ne doprinose doslednom i brzem realizovanju takve orijentacije Saveza komunista Jugoslavije.

Ideološki rad u vezi sa izučavanjem Ustava i Platforme nije završen. Naprotiv, izučavanje klasno-socijalne sadržine tih dokumenata koji će biti razrađeni i dopunjeni u dokumentima Desetog kongresa SKJ, ostaje dugoročan i trajan zadatak ideološkog rada u Armiji. Materija i duh novog Ustava moraju biti sadržani i utkani u marksističko obrazovanje i u sve idejno-političke akcije čiji je cilj borbeno osposobljavanje Armije, unapređivanje njenog moralno-političkog stanja i učvršćivanje idejno-političkog jedinstva njenih pripadnika. Razume se, komunisti i ostali pripadnici JNA će sve šire prihvatati duh odredaba Ustava, a naročito onih kojima se izražava kontinuitet diktature proletarijata i njene karakteristike u sadašnjim društvenim uslovima. Oni će proširivati i učvršćivati saznanja o revolucionarno-klasnoj suštini i načinu funkcionisanja delegatskog sistema, o revolucionarnoj sadržini konstituisanja osnovnih organizacija udruženog rada kao izvorišta društvene moći radničke klase, političkog konstituisanja i samoupravne integracije društva. Temeljitiije će se razjasniti karakter i društvena funkcija interesnih zajednica, države i njenih izvršnih organa, kao i smisao klasne solidarnosti, jedinstvenog tržišta, planiranja, a takođe i nov karakter organa federacije i u tom

kontekstu odnosa između republika i pokrajina u rešavanju pitanja od zajedničkog interesa i iz domena zajedničke odgovornosti.

Kao posebna obaveza i odgovornost komunista i pripadnika Armije ostaje da se dosledno sprovode ustavna rešenja o oružanim snagama i odbrani, da se ta rešenja što adekvatnije ugrade u normativna rešenja i ukupnost odnosa u našoj armiji. Njima ostaje kao trajan zadatak da tumače ustavna rešenja o ONO i da budu aktivni sudionici u rešavanju svih zadataka koji proizilaze iz Ustava — u mesnim organizacijama, društvenim i društveno-političkim organizacijama na terenu gde žive i u kojima rade. Pri svemu tome mora se polaziti od toga da se klasno-revolucionarna i društvena suština novog Ustava može izraziti jedino svesnom i organizovanom akcijom komunista i ostalih socijalističkih snaga da njegove odredbe budu sastavni deo svakodnevnog života ljudi i društvene prakse. To se podjednako odnosi i na kongresne dokumente čije će izučavanje i oživotvorenje biti osnova planova ideološkog rada u Armiji, što će, u krajnjem, voditi jačanju Armije i oružanih snaga.

U stvari, celokupna aktivnost na unapređivanju marksističkog obrazovanja i idejnog delovanja u Armiji treba i dalje da doprinosi jačanju uverenja komunista da su marksističko obrazovanje i na marksizmu zasnovan idejni rad i ukupna izgradnja Armije bitna pretpostavka daljeg učvršćivanja idejnog jedinstva i akcione sposobnosti organizacije SK u Armiji i faktor trajnog izgrađivanja političke svesti i jačanja moralno-političke čvrstine vojnih kolektiva i Armije u celini .